

O b s a h.

	Strana
A. Poměry přírodní	1
I. Poloha	1
1. Poloha zeměpisná, vzdálenosti a t. d. str. 1. — 2. Rozloha str. 3.	
II. Půda	4
A. Půdopis evropské Rusi	4
I. Geologické poměry	5
Prahorní půda str. 5. — Prostor útvaru silurského 7. — Útvar devonský 8. — Útvar kamenouhelný 9. — Útvar dya- dický čili permský 10. — Útvar jurský 12. — Útvar křídový 13. — Útvary třetihorní a naplaveniny 15.	
II. Horopisné poměry	18
Čudská jezerní náhorní rovina str. 19. — Tundrovité roviny a nížiny ruské 21. — Lesní náh. roviny a nížiny severo-ruské 22. — Timanský hřbet 25. — Vrcho- vina Valdajská 26. — Zemiště náhor. rovin Baltických 27. — Náhor. roviny Litevské, Běloruské a Polské 29. — Středoruské náhor. roviny a pahorkoviny 31. — Horský břeh Volgy 34. — Lu- hový břeh Volgy 36. — Náhor. roviny Závolžské a Obščij syrt 37. — Horna- tina Polská 38. — Náhor. roviny Vo- lyňské a Podolské 39. — Náhor. rov. Ukrajinská 40. — Vyšší stepi jihoruské 41. — Nižší stepi evropské Rusi 44. — Pohoří Krymské 46.	

B. Pádopis Kavkazská	47
I. Vlastní hornatina Kavkazská	47
Ústřední č. vysoký Kavkaz 49. — Jurská část Kavkazu 51. — Křídová i třetíhorní část jeho 52.	
II. Vysočina Armenská	53
III. Ostatní prostor	55
C. Hornatina Uralská	57
Ural Samojedský str. 61. — Ural Ostjacký 61. — Ural Vogulský 64. — U. Ruský 65. — U. Baškirský 68. — Trojický Ural 76. — Západokirgizský syrt 76. — Hory Pai-choi 77. — Vajgač a N. Země 78.	
D. Asijské Rusko	79
I. Planina Ust-Urt	79
II. Nižiny asijského Ruska	80
Stepi Kirgizské str. 80. — Nižina mezi Altajem a Uralem 84. — Blatné a lesní nižiny Sibířské 87. — Okres tunder Sibířských 87. — Nižina Jenisejská 88.	
III. Vysočiny Sibířské	89
Thian-Šan str. 89. — Zailjský Ala tau 90. — Přediljský Ala-tau 91. — Altajská hornatina 93. — Zemiště Sojanských hor 99. — Vysočiny mezi Jenisejem a Lenou 103. — Ostatní Sibíř 104. — Amursko 109. — Kamčatka 111.	
III. Vodopis	113
A. Moře	114
I. Moře baltické str. 114. — II. M. černé 115. — III. Ledovité moře 116. — IV. Tichý okeán 117.	
B. Jezera	118
I. Moře Kaspiské str. 118. — II. J. Aralské 120. — III. Slaná jezera 120. — IV. Sladkovodní jezera 122.	
C. Řeky	126
I. Oblast moře černého	128
Prut str. 128. — Dněstr 129. — Bug	

	Strana
III. Zdvižení mořeplavby, a povozů po suché hranici	793
IV. Jiné poměry obchodní	795
Vývoz a dovoz zlata a stříbra str. 795. —	
Číslo účastníkův při obchodě 796. —	
Přisluhovací živnosti 797. — Snahy vlády 798.	
K. Prostředky komunikační a stav kapitálův	798
I. Prostředky komunikační	798
Řeky a průplavy str. 798. — Silnice 799. — Železnice 800. — Telegrafy 802.	
H. Stav kapitálův	803
Veřejné kapitály str. 804. — Úvěrní ústavy 805. — Přehled akcijních společností 805.	
IV. Zřízení státní	808
A. Panovník	808
B. Velké sbory státní	809
Říšská rada str. 809. — Řídící senát 810, — Svátá řídicí synoda 811.	
C. Moc vykonávací	811
Ministerstva str. 811.	
D. Správa provinciální	814
Gen. gubernatorstva str. 814. — Správa provincií ve vlastní imperii 814, — v Polsku 815, — ve Finlandii 816.	
E. Orgány samosprávy	816
Zemské sněmy str. 816. — Sbory újezdné a gubernské 816. — Zřízení obecní 817.	
F. Soudnictví	818
Nové zřízení soudní str. 819. — Trestní řízení 820. — Tresty 821. — Poměry mravnosti 821.	
G. Církev	823
Církev pravoslavná str. 823. — Církev sjednocená 824. — Církev arménská 824. — Církev římsko-katolická 825. — C. evangelické 825. — Jiné 826.	
H. Vyučování a osvěta	826

	Strana
I. Školy vědomstva ministerstva národní osvěty	827
Školy vyšší str. 827. — Školy střední 829. — Školy nižší 831.	
II. Školy jiných vědomstev	832
III. Přehledy a vývody o veškerém školství	834
IV. Učené spolky a sbírky	838
Spolky a sbírky vědomstva minist. nár. osvěty str. 838, — věd. minist. korun- ních statků 839, — věd. minist. vnitř. záležitostí 839.	
J. Vojsko	840
a) Branná moc	840
Vojsko pravidelné str. 840. — Vojsko ne- pravidelné 846.	
b) Odvod k vojsku	850
c) Pevnosti	850
d) Správa vojenská	851
e) Sondy a tresty vojenské	852
K. Moc námořní	852
Ruská flota str. 853. — Osobní stav ná- mořnictva 855.	
L. Finance	857
Rozpočet státní na rok 1865 a 1866 str. 859. — Rozpočet stát. na rok 1866 v podrobnostech 863, — a na r. 1867 864. — Přehled budžetu za r. 1832—1861 a vývody 864.	
M. Znaky a řády	865
Znaky 865. — Řády 865.	

129. — Dněpr 129. — Don 130. — Kubaň, Rioni, Ingur a j. 132.	
II. Oblast moře baltického	132
Visla str. 133. — Něman 133. — Dvina 133. — Narova 134. — Neva 134. — Jiné 135.	
III. Oblast moře Ledového	135
Tana, Tuloma str. 135. — Niva, Kovda a j. 136. — Oněga 136. — Dvina 136. — Mezeň 136. — Pečora 137. — Ob 137. — Jenisej 138. — Pjasina 139. — Lena 139. — Ostatní 141.	
IV. Oblast Tichomořská (ř. Amur)	141
V. Oblast jezerná	141
Obl. jez. Balchašského str. 142. — Obl. j. Isy 142. — Obl. j. Saumal. a Tatského 142. — Obl. j. Aralského 143.	
VI. Oblast moře Kaspiského	143
Kura str. 144. — Terek 144. — Kuma 144. — Volga 145. — Ural 148. — Emba a j. str. 149.	
D. Minerální zřídla	149
V evropské Rusi str. 149. — V Kavkazsku 150. — V Sibíři 152.	
IV. <i>Podnebí</i>	152
A. Teplota	153
I. Ubývání a přibývání její str. 153. — II. Isothermy 154. — III. Prům. teplota ročních počasí 160. — Isothery 162. — Isochimeny 166. — Některé osobitosti 170. — Rozdělení teploty ve směru svislém 171. — Vesna a jeseň 173. — IV. Teplota jednotlivých měsíců 174. — V. Chod teploty 175. — VI. Krajnosti 176. — VII. Mrazy 177. — VIII. Páda věčně zamrzlá 179. — IX. Zamrzání a rozmrzání řek 180.	
B. Větry	182
I. Oblasti str. 182. — II. Zvláštnosti 185. — III. Vliv větrův na teplotu vzduchu 186.	

IV. Vliv větrův na vlhkost vzduchu	187.				
V. Síla větrův	188. — VI. Vliv větrův na podnebí Rusi vůbec	190.			
C. Vláhá	191				
I. Množství vodních par	str. 191. — II. Rosa	192. — III. Mlhy	192. — IV. Dešť a sníh	194. — Krupobití	199.
D. Bouřky	201				
V. Květena	203				
A. Říše arkticko-alpské flory	205				
I. Oblast arktických pastvin	206				
II. Oblast nízké břízy	208				
B. Říše evropsko-sibiřská	210				
I. Oblast evropsko-ruská	211				
Okres buku	str. 212. — Okres habru	213. — Okres dubu	214. — Okres bílé břízy	215.	
II. Oblast sibiřská	217				
Srovnání s evrop.-ruskou	str. 218. — Ural	224. — Altaj	225. — Flora Daurská	227. — Kamčatka	228.
C. Říše rostlinstva stepního	229				
I. Oblast vyšších stepí č. černozemní	229				
Vlastní vyšší stepi	232. — Stepi Nogajské (pampy)	236. — Ostatní půda černozemní	237.		
II. Stepi nižší	239				
III. Flora Kavkazská	241				
Vlastní Kavkaz	str. 242. — Vysočina Ar-menská	245.			
IV. Flora Talyšská	248				
D. Říše středomořská	250				
Krym (jižní břeh)	str. 250. — Imeretie a Mingrelie	251.			
E. Říše kytajsko-japonská (Amursko)	253				
VI. Zvířena	256				
I. Říše zvířeny arktické	256				
Ssavci	str. 257. — Ptáci	260. — Plazi	261. — Ryby	261. — Hmyz	263.
II. Říše zvířeny evropsko-sibiřské	264				

	Ssavci str. 264. — Ptactvo 266. — Plazi a obojživelníci 268. — Ryby 268. — Ostatní 269.	
III.	Říše zvířeny kaspijsko-aralské	269
	Ssavci str. 270. — Ptáci 272. — Obojživelníci a plazi 272. — Ryby 273. — Členovci 274.	
IV.	Říše zvířeny středomořské	275
	Ssavci str. 276. — Ptactvo 277. — Plazi, obojživelníci a ryby 278. — Jiní 278.	
V.	Říše zvířeny vnitroasijské	279
	Ssavci str. 279. — Ptactvo 280. — Ostatní 281.	
VI.	Říše japonsko-kytajska (Amursko)	281
	Ssavci str. 282. — Ptactvo 282. — Ostatní 284.	
B.	Statistika	285
<i>I.</i>	<i>Rozloha i osídlenost</i>	287
	Dle gubernií str. 287. — Počet a průměrná velikost gubernií 294 a újezdův 295. — Osídlená místa 296.	
<i>II.</i>	<i>Obyvatelstvo</i>	302
A.	Lidnatost	302
	Vzhledem k administrativním dílům str. 302. — Vzhledem ke guberniím 302 a k újezdům 304. — Poměr městského obyvatelstva k újezdnému 305. — Hromadění obyvatelstva 307.	
B.	Národnost	313
	Čísla i poměry str. 313. — Pole národnosti Ruské 320. — Pole ostat. Slovanů 322. — Pole Litvanův 323. — Čudi 324. — Samojedi 326. — Tataři 326. — Kmeňové Kavkazští 330. — Mongoli 333. — Mandžari 333. — Armeni 334. — Tadžikové, Kurdi a Cikáni 334. — Romanští národové 335. — Germanští 336. — Židé 338. — Čeleď Americká 339.	
C.	Náboženství	339
	Číselní přehled str. 339. — Poměry 341.	

Strana

- Shodnost náboženství s národností 342.
 — Rozdělení náboženství dle prostoru
 str. 343.
- D. Poměry pohlavní 346
 Prostá čísla str. 347. — Poměrná čísla
 vzhledem ke guberniím 347. — Pohlaví
 vzhledem k stavům 352. — Pohlaví vzhle-
 dem k náboženství 352.
- E. Stav y 352
 Prostá i poměrná čísla str. 353.
- I. Šlechta 355
 Šlechta ve vlastní imperii str. 355. — Šlech-
 ta v král. polském 358. — Ve Finlan-
 dii a v Kavkazsku 359. — V Sibíři 360.
- II. Duchovenstvo 360
 Duchovenstvo pravoslavné str. 361. — Duch.
 armenské (pravosl.) 362. — Duch. římsko-
 katolické 362. — Duch. evangelické 363. — Duch.
 židovské 363. — Mohamedánské 363. — Pohanské 364.
- III. Stav městský 364
 Městské obyvatelstvo vlastní imperie str.
 364. — Města polská 371. — Města fin-
 landská 372.
- IV. Stav sedlský 373
 Sedláci před r. 1861 ve vlast. imp. str. 373.
 — V král. polském 382. — Ve Finlan-
 dii 384. — Uvolnění sedlákův 385. —
 Číselné poměry sedlákův na rok 1863
 str. 398.
- F. Zdvižení obyvatelstva 399
 I. Přejednost 399
 II. Stěhování 400
 III. Sňatky 403
 V imperii vřbec str. 404. — Ve městech
 404. — Na venkově 404. — Po guber-
 niích vřbec 405. — Po stavích a vě-
 rách 406.
- IV. Porody 406
 Rozdělení jich po guberniích str. 407. —

Dle pohlaví 408. — Dle měst a újezdův 409. — Počet nemanželských dětí 410.	
V. Úmrtí	412
Rozdělení jich po guberniích str. 412. — Po městech a újezdech 413. — Dle pohlaví 414. — Dle věku 416.	
VI. Průměrný věk	422
Vlastní střední věk str. 422. — Životnost 422. — Vývody jiné 423.	
VII. Vzrůst obyvatelstva	424
Vzhledem k částem říše 425. — Ve městech a v kraji 426. — Jiné vývody 427.	
III. Národní hospodářství	428
A. Přehled povšechný	428
Král. Polské a západní gubernie str. 428. — Baltické gubernie 430. — Finlandie 431. — Severní Rus 432. — Střední Rus 434. — Jižní Rus 436. — Východní Rus 439. — Zákavkazí 440. — Sibíř 441.	
B. Vlastnictví půdy	445
I. Před r. 1861	445
Půda korunní čili státní str. 445. — Půda soukromní 453.	
II. Po roku 1861	455
C. Rybolov	455
I. Rybolov v moři Kaspiském	456
Vlastnictví vod str. 456. — Druhy ryb. 458. — Čísla lovu 458. — Spůsob lovu 460.	
II. Rybolov v moři bílém	461
Ryby str. 462. — Čísla úlovu 463. — Organizace lovu 468.	
III. Rybolov v moři baltickém	468
Moře samo str. 469. — Jezera a řeky 469. — Organizace lovu 470.	
IV. Rybolov v Sibíři	470
Ob str. 471. — Jenisej 474. — Jezero Bajkalské 475. — Ostatní řeky 477.	
V. Všeobecné poměry.	479

	Strana
D. Zvěrolov	480
Předměty lovu a čísla úlovu srstné zvěře	
str. 481. — Ostatní zvěře a ptactva	484.
— Spůsob i organizace zvěrolovu	486.
— Důchody z něho a počet účastníků	489.
E. Skotovodství	490
I. Druhy skotu	490
II. Počet skotu	492
Koně str. 497. — Hovězí dobytek	504. —
Ovce 513. — Ostatní druhy	518.
III. Úvahy všeobecné	523
F. Zemědělství	525
I. Půda vzhledem k jakosti prsti	527
II. Rozdělení půdy na úhody (kultury)	529
Ve vlastní imperii str. 529. — Ve Finlan-	
dii 534. — V král. Polském 535. —	
V Sibíři 535. — Poměr úhod k počtu	
obyvatelstva 537.	540
III. Vlastní zemědělství	540
Spůsoby zemědělství str. 540. — Plodiny	
zemědělské 543. — Výtěžek obilních	
rostlin 545. — Ceny obilni 549. —	
IV. Zahradnictví a sadařství	555
Sadařství str. 555. — Živnost zahradnická	
558.	559
V. Vinařství	559
Ve vlastní imperii str. 560. — V Zákav-	
kazi 562. — Stav vinařství vůbec 563.	
VI. Obchodní rostliny	563
Tabák str. 563. — Len 565. — Konopí	
567. — Jiné obchodní rostliny 570. —	
Burák 572.	573
VII. Lesní hospodářství	573
Lesní bohatství říše str. 573. — Správa	
lesův 575. — Užitek z lesův 577	
VIII. Včelařství a hedbávnictví	578
Včelařství str. 578. — Hedbávnictví 579.	
IX. Cennost vyr. výtěžku hosp. plodin a	
počet účastníkův	579

	Strana
G. Hornictví	580
I. Bohatství nerostové	580
Ve vl. imperii str. 580, — v Polsku 582	
— na Kavkaze 582, — v Sibíři 582. —	
II. Zlato	583
Jiloviště (rýže) zlata v evrop. Rusi str.	
584. — v Sibíři 586. — Jilování a hor-	
nické dobývání zlata 591.	
III. Platina	593
IV. Stříbro a olovo	594
V Uralu str. 594, — v Kavkazsku 594, —	
v Sibíři 595, — v Altaji 596, — v po-	
říčí Jeniseje 600, — v ostatní Sibíři 601.	
V. Měď	603
Náleziště str. 603, — a dobývání její 605.	
— Největší závody 605.	
VI. Železo	606
Náleziště str. 606. — Hutě str. 609. —	
Výtěžek 613. — Největší závody 615.	
VII. Ostatní kovy	615
VIII. Sůl	616
Sůl jezerná str. 616 — Sůl krušná 619.	
— Sůl vařená (zřídelná) 619. — Výtě-	
žek 621.	
IX. Kamenné uhlí	621
V evropské Rusi str. 622, — v Sibíři 624.	
— Výtěžek 625.	
X. Ostatní nerosty	626
Tuhá str. 626. — Rumělka, sádra a úběl	
627. — Rašelina 627. — Nafta 628. —	
Asfalt 628. — Drahé kameny 629.	
XI. Povšechny poměry hornictví	630
Organisace v evropské Rusi str. 631, —	
v Sibíři 632. — Snahy vlády 633.	
H. Průmysl	634
Úvod	638
I. Domácí průmysl	638
Rozšíření str. 638, — a předměty jeho v	
evropské Rusi 640. — Domácí průmysl	
v Sibíři 652. — Cennost výrobků a	
počet účastníkův 656.	

- II. Průmysl řemeslný 656
 Vznik a zřízení býv. cechův na Rusi str. 656, — a v Zákavkazí 660. — Artěle ruské 660.
- III. Průmysl fabričný 663
 Průmysly akcizem obložené str. 665 (vino-palny 665, — pivovary 670, — medo-varny 672, — cukrovařství 673, — fa-brikace tabáku 679. —). Průmysl vlněný 683. — Výroba hedbávných látek 692. — Výroba lněných látek 694. — Výroba konopných tovarů 696. — Výroba bavlněných látek 698. — Výr. papíru 706. — Obdělávání dříví 707. — Vý-roba kožených tovarů 710. — Vaření sádra a loje (pak mydlářství a svič-kařství) str. 713. — Voskářství 716. — Sklářství a porcelánství 717. — Jiné závody, obdělávající kopaniny 719. — Výroba kovového zboží 720. — Chemi-cký průmysl 723. — Olejnictví 725. — Průmysl potravních věcí 726. — Fa-briky na povozy 727. — Jiné 728. — Číselný přehled všeho fabričného průmyslu 729.
- IV. Vývody všeobecné o průmyslu ruském 733
 Ve vlastní Rusi evropské str. 733, — v Sibíři 734. — Snahy vlády (vůbec, nový řád živnostenský, školství) 735.
- V. Průmysl v král. Polském 738
 Průmysl řemeslný str. 738, — fabričný 738.
- J. Obchod 744
 I. Obchod vnitřní 744
 Zdvížení obchodu po řekách evrop. Rusi str. 745. — Výroční trhy 754. — Obchod mezi Rusí a Sibíří, a v této samé 765.
- II. Obchod vnější 774
 Obchod evropský str. 775. Obchod asijský 787.